

350 Fifth Avenue, 34th Floor
New York, NY 10118-3299
Tel: 212-290-4700
Fax: 212-736-1300; 917-591-3452

ASIA DIVISION

Brad Adams, *Executive Director*
Kanae Doi, *Japan Director*
Meenakshi Ganguly, *South Asia Director*
Elaine Pearson, *Australia Director*
Sophie Richardson, *China Director*
Phil Robertson, *Deputy Director*
John Sifton, *Advocacy Director*
Patricia Gossman, *Associate Director*
Saroop Ijaz, *Senior Counsel*
Linda Lakhdhir, *Legal Advisor*
Jayshree Bajoria, *Senior Researcher*
Andreas Harsono, *Senior Researcher*
Sunai Phasuk, *Senior Researcher*
Maya Wang, *Senior Researcher*
Carlos H. Conde, *Researcher*
Sophie McNeill, *Researcher*
Yaqiu Wang, *Researcher*
Shayna Bauchner, *Assistant Researcher*
Riyo Yoshioka, *Senior Program Officer*
Tepppei Kasai, *Program Officer*
Nicole Tooby, *Senior Coordinator*
Seashia Vang, *Senior Associate*
Racquel Legerwood, *Coordinator*

ADVISORY COMMITTEE

David Lakhdhir, *Chair*
Orville Schell, *Vice-Chair*
Maureen Aung-Thwin
Edward J. Baker
Robert L. Bernstein
Jerome Cohen
John Despres
Mallika Dutt
Kek Galabru
Merle Goldman
Jonathan Hecht
Sharon Hom
Rounaq Jahan
Ayesha Jalal
Robert James
Joanne Leedom-Ackerman
Perry Link
Krishen Mehta
Andrew J. Nathan
Xiao Qiang
Bruce Rabb
Balakrishnan Rajagopal
Ahmed Rashid
Victoria Riskin
James Scott
Mark Sidel
Eric Stover
Ko-Yung Tung
Francesc Vendrell
Tuong Vu

HUMAN RIGHTS WATCH

Kenneth Roth, *Executive Director*

Michele Alexander, *Deputy Executive Director, Development and Global Initiatives*
Emma Daly, *Deputy Executive Director, Media (Acting)*
Barbara Pirtó, *Operations (Acting)*
Joseph Saunders, *Deputy Executive Director, Program (Acting)*
Bruno Stagno Ugarte, *Deputy Executive Director, Advocacy*

Colin Mincy, *Chief People Officer*
Dinah PoKempner, *General Counsel*
James Ross, *Legal and Policy Director*

Ngày 16 tháng Mười năm 2020

Kính gửi Thủ tướng Yoshihide Suga
Văn phòng Thủ tướng Nhật Bản và Nội Các
1-6-1 Nagata-cho, Chiyoda-ku
Tokyo 100-8968
Nhật Bản

Thưa Thủ tướng Suga,

Chúng tôi đại diện cho Tổ chức Theo dõi Nhân quyền viết thư này gửi ngài trước chuyến đi của ngài tới Việt Nam và Indonesia từ ngày 18 đến 21 tháng Mười năm 2020, với mục đích đề nghị ngài nêu những vấn đề thiết yếu về nhân quyền trong các dịp công khai cũng như riêng tư khi gặp gỡ Chủ tịch nước Việt Nam Nguyễn Phú Trọng và Tổng thống Indonesia Joko Widodo. Chúng tôi tin rằng Nhật Bản, với bề dày truyền thống dân chủ và quan hệ kinh tế quan trọng, hiện có vị thế thuận lợi để thúc đẩy cả hai quốc gia nói trên cải thiện tình hình nhân quyền.

Việt Nam

Chính quyền Việt Nam, với chế độ cai trị độc đảng của Đảng Cộng sản Việt Nam, tiếp tục vi phạm các quyền dân sự và chính trị cơ bản, với phương thức hạn chế ngặt nghèo các quyền tự do biểu đạt, tự do lập hội, tự do nhóm họp ôn hòa, tự do đi lại, tự do tôn giáo và tín ngưỡng. Vụ bắt giữ nhà hoạt động, người cầm bút và blogger nổi tiếng Phạm Đoan Trang mới đây chỉ là một ví dụ nữa của chính sách đàn áp nói trên.

Những người lên tiếng phê phán chính phủ hay đảng cầm quyền ở Việt Nam trở thành mục tiêu bị công an sách nhiễu, cản trở đi lại, hành hung thân thể, bắt giữ và câu lưu tùy tiện, và bỏ tù. Công an thường xuyên giam giữ các nhà hoạt động chính trị hàng tháng trời mà không cho tiếp xúc với luật sư và đàn áp họ thông qua các hình thức thẩm vấn thô bạo, đôi khi cả tra tấn.

Cụ thể như, tính từ tháng Mười một năm 2019, nhà cầm quyền Việt Nam đã bắt giữ các blogger Phạm Chí Dũng, Nguyễn Tường Thụy và Lê Hữu Minh Tuấn vì liên quan tới Hội Nhà báo Độc lập. Từ tháng Tư đến tháng Tám năm 2020, công an đã bắt giữ blogger Phạm Chí Thành, nhà hoạt động quyền lợi đất đai Nguyễn Thị Tâm, cựu tù nhân chính trị Cán Thị Thêu cùng với các con trai bà là Trịnh Bá Phương và Trịnh Bá Tư. Tất cả những người nêu trên đều bị cáo buộc về hành vi “tuyên truyền chống nhà nước” theo điều 117 Bộ Luật hình sự và chưa một người nào được cho phép tiếp xúc với luật sư kể từ thời điểm bị bắt giữ.

Vào tháng Tư, tháng Sáu và tháng Bảy năm 2020, các tòa án do Đảng Cộng sản Việt Nam kiểm soát đã đưa Phan Công Hải, Nguyễn Văn

HUMAN
RIGHTS
WATCH

HRW.org

Nghiêm, Đinh Văn Phú và Nguyễn Quốc Đức Vượng ra xét xử, kết tội và kết án họ tù năm đến tám năm tù giam vì đã “làm, tàng trữ, phát tán hoặc tuyên truyền thông tin, tài liệu, vật phẩm nhằm chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.”

Việt Nam hiện đang giam giữ hơn 130 tù nhân chính trị, là một trong vài quốc gia có số lượng tù nhân chính trị cao nhất ở Đông Nam Á.

Nhà cầm quyền Việt Nam chặn đường truy cập tới các trang mạng và các trang truyền thông xã hội độc lập về chính trị, đồng thời ép buộc các công ty viễn thông và mạng xã hội phải gỡ bỏ hoặc hạn chế các nội dung bị cho là có tính chất phê phán chính phủ hoặc Đảng Cộng sản. Luật của Việt Nam có các quy định cấm rất chung chung đối với các nội dung “tuyên truyền, xuyên tạc, phỉ báng chính quyền nhân dân” hoặc “xúc phạm dân tộc, quốc kỳ, quốc huy, quốc ca, vĩ nhân, lãnh tụ, danh nhân, anh hùng dân tộc.”

Trong tháng Tư, chính quyền Việt Nam yêu cầu Facebook gỡ bỏ các trang của những người bất đồng chính kiến. Facebook, thỏa hiệp trước sức ép, đã đồng ý chặn đường truy cập tới một trang ở trong nước Việt Nam. Đầu tháng Chín, Bộ Thông tin Truyền thông (TT-TT) tuyên bố rằng “6 tháng đầu năm 2020, Facebook đã gỡ bỏ 24 tài khoản bao gồm tài khoản giả mạo và tài khoản đăng thông tin sai sự thật, 411 bài viết có nội dung bôi nhọ, đưa thông tin sai sự thật và chống phá Đảng và Nhà nước... Google cũng đã ngăn chặn hơn 1.163 video clip, gỡ nguyên 2 kênh có nội dung xấu độc trên mạng xã hội YouTube.” Chính quyền Việt Nam cũng khen ngợi Facebook và YouTube “đã có chuyển biến tích cực trong việc phối hợp với Bộ TT-TT để ngăn chặn thông tin vi phạm pháp luật Việt Nam.”

Công đoàn độc lập và các tổ chức độc lập của người lao động bị coi là nguy cơ tiềm ẩn đối với Đảng Cộng sản và bị cấm thành lập cũng như hoạt động. Những người vận động người lao động cố gắng thành lập công đoàn hay hội người lao động phải đối mặt với sự sách nhiễu, đe dọa và trả đũa từ cả phía chính quyền lẫn những người sử dụng lao động. Chính quyền Việt Nam quy định các cuộc biểu tình và tụ tập đông người phải được phê duyệt, và từ chối cấp phép một cách hệ thống đối với bất kỳ một cuộc gặp mặt, tuần hành hay nhóm họp đông người nào bị coi là phản đối chính quyền.

Xét rằng Nhật Bản hiện là nguồn hỗ trợ và tài trợ phát triển quốc tế lớn nhất của Việt Nam, chúng tôi tin rằng ngài đang có vị thế rất thuận lợi để nêu các quan ngại nghiêm trọng về nhân quyền nêu trên trong cuộc gặp với Chủ tịch nước kiêm Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Nguyễn Phú Trọng.

Cụ thể, chúng tôi đề nghị ngài kêu gọi Việt Nam:

- Phóng thích toàn bộ những người đang bị giam, giữ vì đã thực hành các quyền cơ bản của họ về tự do biểu đạt, lập hội, nhóm họp ôn hòa, hay tự do tôn giáo và tín ngưỡng.
- Sửa đổi Bộ Luật Hình sự và hủy bỏ các điều khoản vi phạm nhân quyền trong đó có các điều 109, 116, 117 và 331.
- Sửa đổi Bộ Luật Tố tụng Hình sự để tất cả các nghi can đều được tiếp cận nguồn trợ giúp pháp lý một cách riêng tư và ngay lập tức sau khi bị bắt.
- Sửa đổi Luật An ninh Mạng, và ngay lập tức gỡ bỏ việc chặn lọc, theo dõi và các hạn chế khác đối với việc sử dụng internet; sửa đổi điều luật cấm các nội dung chính trị trên

mạng truyền thông xã hội và đưa các luật này cho phù hợp với nghĩa vụ của Việt Nam với tư cách một quốc gia thành viên của Công ước Quốc tế về Các Quyền Dân sự và Chính trị; và cho phép mà không kiểm duyệt việc xuất bản và phát sóng đối với báo chí độc lập.

Indonesia

Dưới thời Tổng thống Joko “Jokowi” Widodo, chính quyền Indonesia tiếp tục vi phạm các quyền con người cơ bản, trong đó có quyền tự do tôn giáo và tín ngưỡng, tự do báo chí, quyền lựa chọn xu hướng tính dục và bản dạng giới, và quyền của Người bản địa.

Năm 2020, cảnh sát Indonesia đã bắt ít nhất 38 cá nhân ở khắp 16 tỉnh về tội phi báng. Trong số đó có Doni Irawan, bị kết án ba năm tù vì xé một cuốn kinh Quran bên trong một nhà thờ Hồi giáo ở Deli Serdang. Trong tháng Tám, cảnh sát Bandung bắt giữ Apollinaris Darmawan, một người Công giáo đã nghỉ hưu, vì viết một cuốn sách và đăng tải một đoạn video trên YouTube thách thức về các giáo điều của đạo Hồi. Một dự thảo luật hình sự, dự kiến sẽ được thông qua trong năm 2021, có một điều khoản mở rộng quy định pháp luật về tội phi báng từ một lên sáu điều, bao gồm cả các hành vi như “thuyết phục người khác không tin vào tôn giáo.”

Các nhà báo cũng là đối tượng bị tấn công. Philip Jacobson, biên tập viên người Mỹ của trang tin tức môi trường Mongabay, bị trục xuất khỏi Indonesia sau khi bị tạm giữ 45 ngày vì bị cho là cố các vi phạm về thị thực nhập cảnh, khiến trên thực tế ông không còn khả năng đưa tin về tình hình ở Indonesia.

Một tòa án kết án nhà báo Diananta Sumedi, tác giả các bài báo về tranh chấp đất đai giữa người bản địa Dayak và công ty dầu cọ Jhonlin, mức án ba tháng tù giam về tội bôi nhọ.

Nhà cầm quyền Indonesia cũng tiếp tục vi phạm các quyền tự do biểu đạt, lập hội và quyền riêng tư của những người đồng tính, song tính và chuyển giới (LGBT). Ngày 29 tháng Tám, cảnh sát dùng vũ lực giải tán một đám tiệc trong khách sạn, bắt giữ chín người đàn ông và cáo buộc họ tội “hỗ trợ các hành vi tục tĩu” theo luật cấm dâm ô, vốn có tính chất kỳ thị đối với người LGBT. Một dự thảo luật hình sự mới đang được cân nhắc thông qua có bao gồm một điều luật với nội dung trừng phạt hành vi tính dục ngoài hôn nhân tới một năm tù, trên thực tế sẽ hình sự hóa mọi hình thức quan hệ đồng giới.

Chính quyền Indonesia cũng xâm phạm quyền của người bản xứ ở Indonesia. Từ suốt thập niên 1960, nhà cầm quyền nước này đã hạn chế việc di lại của các nhà báo và quan sát viên nhân quyền nước ngoài tới các tỉnh Papua và Tây Papua nằm ở cực Đông Indonesia.

Ngày 19 tháng Năm, một tòa án Indonesia kết án Bongku, một thành viên của nhóm Người Bản địa Sakai ở Riau, mức án một năm tù vì đã chặt hạ 20 cây trong khu rừng mà bộ tộc của ông vốn đã có tranh chấp từ lâu với Tập đoàn Asia Pulp & Paper.

Ngày 26 tháng Tư, Hermanus, một nông dân bản xứ Dayak, chết tại một bệnh viện ở Sampit trong khi đang bị xét xử vì tranh giữ phần đất của mình từ năm 2003 với đồn điền dầu cọ của công ty Best Agro. Ngày 15 tháng Sáu, hai cộng sự của ông, là James Watt và Dilik, bị kết án lần lượt là 10 và 8 tháng tù vì “ăn cắp” dầu cọ trên vùng đất tranh chấp. Nhà cầm quyền không xem xét yếu tố là Cơ quan Địa chính Quốc gia đã tuyên bố từ năm 2011 rằng khu đất đó thuộc về dân làng.

Ngày mùng 5 tháng Mười, Quốc hội thông qua một bộ luật liên ngành về tạo việc làm, khiến các quy định về bảo vệ môi trường bị vô hiệu và quyền của người lao động bị giảm thiểu. Bộ luật đã gây ra nhiều vụ biểu tình phản đối trên khắp đất nước.

Chúng tôi đề nghị ngài kêu gọi Indonesia:

- Xét lại và sửa đổi các điều luật kỳ thị, trong đó có luật về Phỉ báng tôn giáo năm 1965 và quy định về Hòa hòa Tôn giáo năm 2006, để đưa các quy định pháp luật này cho phù hợp với các công ước quốc tế về nhân quyền mà Indonesia đã phê chuẩn.
- Bảo đảm rằng luật Tạo Việc làm cũng như Luật Hình sự đáp ứng được các tiêu chuẩn quốc tế về nhân quyền và bảo vệ môi trường.
- Bảo vệ tốt hơn những nhóm dân dễ bị tổn thương khỏi nguy cơ sách nhiễu và tấn công, như các nhóm tôn giáo thiểu số, phụ nữ, các nhóm Dân Bản địa, và những người LGBT. Chấm dứt truy tố các thành viên của những nhóm nói trên chỉ vì thực hành các quyền cơ bản của mình, và bảo đảm rằng mọi quy định pháp lý về hình sự phải phù hợp với các tiêu chuẩn nhân quyền quốc tế.
- Tổng thống Indonesia phải giữ lời hứa của mình về việc mở cửa các tỉnh Papua và Tây Papua cho các nhà quan sát và nhà báo quốc tế, trong đó có những người thuộc Văn phòng Cao ủy Liên Hiệp Quốc về Nhân quyền.

Như đã tóm tắt ở trên, cả hai quốc gia ngài dự kiến sẽ tới thăm trong tháng này đều có các vấn đề nhân quyền nghiêm trọng cần được ngài lưu ý khẩn cấp. Nhật Bản cần giữ vững cam kết về nhân quyền năm 2019 của mình, trong đó có nội dung “bảo vệ nhân quyền là trách nhiệm cơ bản nhất của bất kỳ quốc gia nào,” và đặt các quan ngại nhân quyền nêu trên lên hàng đầu các cuộc đối thoại công khai cũng như riêng tư của ngài ở Việt Nam và Indonesia.

Cảm ơn sự quan tâm của ngài và chúng tôi mong được tiếp tục trao đổi thêm về các vấn đề này với những người dưới quyền ngài.

Kính thư,

Brad Adams
Giám đốc ban Á châu

Kanae Doi
Giám đốc phụ trách Nhật Bản